

Ny vin på gamle flasker

Forandringer i den foreningsorganiserede idræt

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund

Bevægelse, leg og idræt

- Forskningsprogram som Nordea fonden har støttet med 8,36 mio. kr.
- Varighed på fire år fra 2010 til 2014.
- Omfatter tre forskningsprojekter

Konferencer,
hjemmeside,
nyhedsbreve
og foredrag

Forskningsprogrammet Bevægelse, leg og idræt

Koordinering
med andre
forsknings-
projekter

Leg under nye former

Lege-
filosofi

Leg og
læring

Legens
fysisk
rum

Leg og tekno-
logi

Forandringer i den forenings- organiserede idræt

Under-
søgelse
1

Under-
søgelse
2

Kommunal bevægelsespolitik

Under-
søgelse
1

Under-
søgelse
2

Leg, foreningsidræt og kommunal idrætspolitik i
praksis

Konferencer

8. November 2012

Leg under nye former

2. maj 2013

Forandringer i foreningsorganiseret idræt

Maj 2014

Kommunal bevægelsespolitik

Oktober 2014

International videnskabelig konference

Bruger-følgegruppe

- ✓ Jon Gerner, Nordea-fonden
- ✓ Finn Berggren, GiH
- ✓ Søren Riiskjær, DGI
- ✓ Morten Mølholm Hansen, DIF
- ✓ Carsten Hansen, DFIF
- ✓ Randi Fechtenburg, Dansk Skoleidræt
- ✓ Bent Juhler, Odense Kommune
- ✓ Per Andersen, Slagelse Kommune

Videnskabelig følgegruppe

- ✓ Jan Kampmann, RUC
- ✓ Ørnulf Seippel, NOVA
- ✓ Tomas Peterson, Malmö Høgskola

Deltagere på konferencen

- 180 deltagere og mange på venteliste
- 78 fra idrætsorganisationer og –forbund
- 70 fra kommuner, Idrætsråd ol.
- 4 fra lokale foreninger
- 11 fra forskningsinstitutioner
- 8 fra andre organisationer og institutioner
- 4 for Sverige og Norge
- 5 studerende og 'øvrige'

'Ny vin på gamle flasker'

- *'Og ingen fylder ung vin på gamle lædersække; for så sprænger vinen sækkene, og både vin og sække ødelægges. Nej, ung vin på nye sække' (Markus-evangeliet, Det Nye Testamente)*
- Er idrætten i dag 'ung vin', der skal fyldes på 'nye sække'?
- Eller kan de 'gamle sække' bruges til den nye vin?
- Og hvad sker der med 'sækken', når vi fylder nye vin på?

Program

09.30 – 09.45	<i>Velkomst og indledning: Hvorfor foreningsudvikling?</i>
Bjarne Ibsen
09.45 – 10.45	<i>Hvilken betydning har kommunalreformen haft for idrætsforeningerne?</i>
Bjarne Ibsen og Malene Thøgersen
10.45 – 11.00	<i>Pause</i>
11.00 – 12.15	<i>Hvad betyder forandringerne for foreningerne?</i>
<i>Fællesskabet, demokratiet og det frivillige engagement?</i>
Karsten Østerlund
12.15 – 13.15	<i>Frokost i Panorama-udsigten.</i>
<i>Mulighed for at besøge SDUs nye bygning for Institut for Idræt og Biomekanik.</i>

Ny bygning – nyt stadion – en 'Active living park'

Bygning set fra sydøst

Et nyt trænings- og bevægelsesstadion

13.15 – 14.00	<i>DM i foreningsudvikling? Resultaterne af en evaluering af DGIs foreningsudviklingsprojekt.</i> Jens Høyer-Kruse
14.00 – 14.15	<i>Hvordan skabe foreningsudvikling? Uddannelse, projekter, kommunale regler, incitamenter, mv.?</i> Bjarne Ibsen
14.15 – 14.30	<i>Kaffe og kage</i>
14.30 – 15.45	<i>Erfaringer med foreningsudvikling i organisationer og kommuner. Paneldebat.</i> DIF. Morten Mølholm Hansen. DGI. Troels Rasmussen. DFIF. Peder Trolle Balsløv. Faaborg-Midtfyn Kommune. Christian Tønnesen. Køge Kommune. Karina Feddersen.
15.45	<i>Afslutning</i>

HVORFOR forske i foreningsudvikling?

- **Teoretisk interessant:**
 - Sker der en forandring til nye organisationsformer
 - Fra 'Forening' til 'netværk'?
 - Forandrer frivillige organisationer sig mindre end andre organisationstyper?
 - Hvordan og hvorfor forandrer frivillige organisationer sig i sammenligning med profit-bestemte og politisk bestemte organisationer?
- **Relevant i forhold til praksis:**
 - Såvel organisationer som kommuner har fokus på foreningsudvikling
 - Øgede forventninger til foreninger og frivilligt arbejde
 - Samfundsmæssige forandringer udfordrer mange foreninger

HVORFOR foreningsudvikling?

- Vi lever i en tid hvor ”udvikling” er et mantra:
 - Personlig udvikling
 - Organisationsudvikling
 - Politikudvikling
- Men bag ønsket om foreningsudvikling ligger ofte en dobbelthed: Et ønske om at forandre for at bevare.
- Når mange foreninger ikke forandrer sig så meget, kan det også betragtes positivt: At foreninger er et ’filter’ mod tilfældige modestrømninger og centralistiske forsøg på at fremme bestemte ideer

HVORDAN udvikles foreningslivet?

- ❑ Ofte sker udviklingen tilfældigt og anarkistisk og sjældent planlagt og strategisk
- ❑ Foreningslivet udvikles i et dynamisk samspil mellem engagerede borgeres visioner og interesser og det omgivende samfunds påvirkning og krav
- ❑ Udviklingen sker på to måder:
 - Udvikling af eksisterende foreninger
 - Dannelse af nye foreninger mens gamle ophører

Udvikling af eksisterende foreninger (‘tilpasning’)

- Antager at foreninger er tilpasningsduelige ved at ændre sig i takt med ændrede interesser, behov, værdier, krav mv.
 - Transformerer i takt med, at foreningen bliver større, ældre mv. (mindre idealistisk, lavere medlemsopbakning, mere regelstyret mv.)
 - Tilpasser sig efter de kilder til ressourcer, som foreningen er mest afhængig af
 - Kommer til at ligne foreninger / organisationer, som de konkurrerer med (bl.a. om ressourcer og medlemmer)
- Politikker der bygger på denne forståelse:
 - ‘Udviklingspuljen’ i Folkeoplysningsloven
 - Organisationers støtte til foreningsudvikling (fx DGLs DM i foreningsudvikling)

Udskiftning af foreninger (‘selektion’)

- Antager at foreninger er karakteriseret af en stærk inertie. Den enkelte forening ændrer sig sjældent radikalt i lyset af omgivelsernes trusler. Bl.a. pga.
 - Interesser forbundet med at bevare en bestemt organisation
 - Lovgivning, økonomisk støtte mv. kan favorisere bestemte organisationer (fx udlodning fra Danske Spil og Folkeoplysningsloven)
 - Fraværet af konkurrence
 - Der er en række ulemper ved at være ny
- Forandringerne i foreningslivet sker derfor i højere grad ved dannelsen af nye foreninger og foreningstyper, mens de gamle dør
- Politikker der bygger på denne forståelse:
 - Indførelsen af ‘interessegruppe-begrebet’ i Fritidsloven
 - Indførelsen af ‘kreds-begrebet’ i Folkeoplysningsloven